

Formarea statului național unitar român

Schița lecției

1. Cauze
2. Unirea Basarabiei cu România
3. Unirea Bucovinei cu România
4. Unirea Transilvaniei cu România
5. Urmări

Cauze

- destrămarea Rusiei Țariste
- destrămarea Imperiului Austro-Ungar
- afirmarea principiului autodeterminării popoarelor (Cele 14 puncte ale lui Woodrow Wilson)

Unirea Basarabiei cu România

Etape:

- aprilie 1917: ia ființă Partidul Național Moldovenesc
- **8 octombrie 1917: Congresul ostașilor moldoveni → proclamă autonomia țării**
- noiembrie 1917: ia naștere Sfatul Țării, condus de Ion Inculeț
- 2 decembrie 1917: Sfatul Țării proclamă Republica Democratică Moldovenească → primul președinte a fost Ion Inculeț
- decembrie 1917 - ianuarie 1918: rușii încearcă să preia puterea în Basarabia → Sfatul Țării cere României să acorde ajutor militar → armata române trece Prutul și restabilește ordinea în Basarabia → Rusia rupe relațiile diplomatice cu România și confiscă tezaurul

- **ianuarie 1918: Sfatul Țării proclamă independența Republicii Democratice Moldovenești**
- **27 martie 1918: Sfatul Țării a votat unirea Basarabiei cu România**
- 9 aprilie 1918: regele Ferdinand semnează decretul de promulgare a Actului Unirii Basarabiei cu România

Unirea Bucovinei cu România

Etape:

- octombrie 1918: deputații români din Parlamentul de la Viena au constituit Consiliul Național Român
- **9 octombrie 1918: Consiliul Național Român proclamă dreptul Bucovinei la autodeterminare și secesiune față de Austria**
- 14/27 octombrie 1918: ia ființă Adunarea Constituantă a Bucovinei → este ales președinte Iancu Flondor → propune unirea Bucovinei cu celelalte provincii din Imperiul Austro-Ungar într-un stat național
- noiembrie 1918: ucrainenii încearcă să preia puterea în Bucovina → Consiliul Național Român solicită sprijinul armatei române → ordinea este restabilită în Bucovina
- **15 / 28 noiembrie 1918: Congresul General al Bucovinei votează unirea necondiționată a Bucovinei cu România**
- 18 decembrie 1918: regele Ferdinand semnează decretul de promulgare a Actului Unirii Bucovinei cu România

Unirea Transilvaniei cu România

Etape:

- aprilie 1918: la Roma are loc Congresul națiunilor din imperiu → fiecare națiune are dreptul de a se constitui într-un stat național independent sau de a se uni cu statul său național existent
- **29 septembrie / 12 octombrie 1918: Partidul Național Român din**

Transilvania se întrunește la Oradea → adoptă o Declarație prin care proclamă libertatea națiunii, separarea politică de Ungaria și asumarea suveranității în teritoriul național

- 3 / 16 octombrie 1918: împăratul Carol I întocmește Manifest către popoarele mele credincioase → propune federalizarea imperiului
- 18 noiembrie 1918: Alexandru Vaida-Voevod citește Declarația de la Oradea în Parlamentul Ungariei
- 18 / 31 octombrie 1918: la Arad ia ființă Consiliul Național Român Central, format din 6 membri ai Partidului Național Român și 6 membri ai Partidului Social Democrat
- **6 noiembrie 1918: Consiliul Național Român Central publică manifestul Către națiunea română → proclamă drepturile românilor la autodeterminare**
- 7 noiembrie 1918: Consiliul Național Român Central publică textul convocării la Alba Iulia a Adunării Naționale a românilor
- 13-14 noiembrie 1918: la Arad au loc tratative între Consiliul Național Român Central și delegația maghiară → tratativele eșuează, deoarece ungurii recunoșteau doar autonomia Transilvaniei, nu și separarea definitivă de Ungaria
- **18 noiembrie / 1 decembrie 1918: are loc Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, la care au participat 1228 de delegați și peste 100.000 de persoane → Adunarea a fost deschisă de Gheorghe Pop de Băsești, iar Rezoluția Unirii a fost prezentată de Vasile Goldiș**
- 24 decembrie 1918: regele Ferdinand a emis decretul de unire

Rezoluția Unirii (Rezoluția de la Alba Iulia)

- articolul I decreta unirea cu România
- articolul al II-lea stabilea o autonomie provizorie, Transilvania se conducea prin organisme proprii până la integrare completă
- articolul III proclama libertatea națională, libertatea confesională, libertatea presei, regim democratic, libertatea conștiinței, libertatea de asociere, reformă agrară radicală, legislație muncitorească
- articolele IV-VIII prezentau concepția celor strânși în adunare despre noua

ordine a lumii după războiul mondial

- articolul al IX-lea declara constituirea Marelui Sfat Național cu rol de parlament provizoriu al Transilvaniei: a ales Consiliul Dirigent → rol de guvern al Transilvaniei

Urmări

- suprafața țării a crescut de la 137.000 km pătrați la 295.000 km pătrați
- populația țării s-a dublat
- unirea înfăptuită a fost consfințită și prin tratatele de pace semnate la Conferința de la Paris din 1919-1920
- 15 octombrie 1922: la Alba Iulia a avut loc ceremonia de încoronare a Regelui Ferdinand și a Reginei Maria ca regi ai României Mari

Evenimente politice și militare petrecute în spațiul românesc între anii 1914-1919

România între anii 1918-1940